

Žive reke

Eden glavnih rezultatov projekta je celostna strategija obnove rek, ki bo temeljila na znanstvenih študijah: rib in ptic gnezdilke rečne struge, premeščanja plavin ter podnebnih sprememb. To bo osnova za prihodnje usklajene obnovitvene projekte v čezmejnem biosfernem rezervatu Mura-Drava-Donava (TBR MDD).

Živo sodelovanje

Proces medsektorskega učenja med organi za varstvo narave in upravljanje voda, ki temelji na pilotnih obnovitvenih ukrepih, bo povečal institucionalne kompetence in okrepil sodelovanje med ključnimi zainteresiranimi deležniki.

Živi um

Reke simbolizirajo različne vrednosti za skupnosti, ki živijo v njihovi bližini - vez človeka z naravo, zdravje, pa tudi občutek ponosa, saj je reka del kulturne dediščine. Izvajanje inovativnih pristopov in razvijanje znanja o ekološki povezljivosti, varstvu narave in obnovi reke lahko v prihodnosti pomaga vzpostaviti mrežo pravih zagovornikov rek.

PROJEKTI PARTNERJI

- Svetovni sklad za naravo Avstrija – WWF Avstrija, Avstrija
- Univerza naravnih virov in naravoslovnih ved, Dunaj, Avstrija
- Regionalna uprava JV avstrijske Štajerske, Avstrija
- Urad deželne vlade avstrijske Štajerske – služba 14, Upravljanje z vodami, viri in trajnost, Avstrija
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Slovenija
- Občina Velika Polana, Slovenija
- WWF Adria – Društvo za varstvo narave in ohranjanje biotske raznovrstnosti, Hrvaška
- Javni zavod za upravljanje zaščitene delov narave v varaždinskem okraju, Hrvaška
- Svetovni sklad za naravo Madžarske, Madžarska
- Svetovni sklad za naravo Adria – Srbija, Srbija
- Zavod za varstvo narave pokrajine Vojvodina, Srbija
- Pomgrad – vodnogospodarsko podjetje, Slovenija

PRIDRUŽENI PARTNERJI

- ICPDR – Mednarodna komisija za varstvo reke Donave, Avstrija
- Avstrijski nacionalni odbor za UNESCO-ov program »Človek in biosfera«, Avstrija
- Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, regije in turizem, direktorat I/6 Obvladovanje poplavne ogroženosti, Avstrija
- Ministrstvo za okolje in prostor, direktorat za okolje, Slovenija
- Agencija za vode, Slovenija
- Hrvatske vode, Služba za upravljanje voda reke Mure in Zgornje Drave, Hrvaška
- Javni zavod za upravljanje zaščitene naravnih območij v okraju Koprivnica-Križevci, Hrvaška
- Javni zavod za upravljanje zaščite naravnih vrednosti v okraju Osijek-Baranja, Hrvaška
- Ministrstvo za gospodarstvo in trajnostni razvoj, Hrvaška
- Javni zavod – naravni park Kopački Rit, Hrvaška
- Direktor za vode zahodnega Podonavja, Madžarska
- Direktor narodnega parka Balaton-felvidéki, Madžarska
- Namestništvo državnega sekretariata za varstvo narave, Ministrstvo za kmetijstvo, Madžarska
- Javno podjetje »Vojvodinašume«, Srbija
- Pokrajinski sekretariat za urbanistično načrtovanje in varstvo okolja, Srbija
- Ministrstvo Republike Srbije za varstvo okolja, Srbija
- Bavarsko ministrstvo za okolje, zdravje in varstvo potrošnikov, Nemčija

lifelineMDD

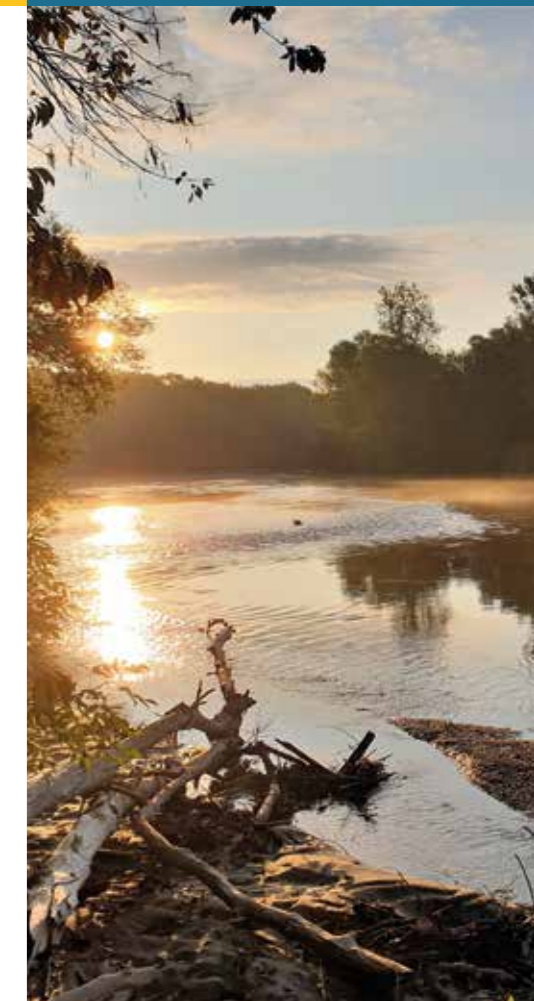
Varstvo in obnova ekološke povezanosti rečnega koridorja Mura-Drava-Donava z medsektorskega sodelovanja

lifelineMDD: Medsektorsko partnerstvo za ekološko povezljivost čezmejnega biosfernega rezervata Mura-Drava-Donava (TBR MDD)

Mura, Drava in Donava tvorijo enega izmed najdragocenejših rečnih koridorjev v porečju Donave, ki predstavlja življenjsko pomembno povezavo za ljudi, živalske in rastlinske vrste ter habitate. Reke z več kot 700 kilometrov dolgo strugo in 930.000 hektarjev obrečnega prostora, ki se razteza čez Avstrijo, Slovenijo, Madžarsko, Hrvaško do Srbije, povezujejo edinstveno pokrajino načrtovanega UNESCO pet državnega biosfernega rezervata Mura-Drava-Donava (TBR MDD), ki se razteza v 5 državah. Po razglasitvi bo to območje postalo največje zavarovano rečno območje v Evropi.

Zaradi sprememb v rečnem sistemu, ki so posledica vpliva človeka in naravnih procesov, se povezanost znotraj rečnega koridorja zmanjšuje. Tako je glavni cilj projekta *lifelineMDD* izboljšati povezljivost, kar lahko dosežemo doseže z medsektorskim partnerstvom in izvajanjem obnovitvenih ukrepov. Medtem ko se je s transnacionalnim Interreg DTP projektom coopMDD vzpostavilo sodelovanje med upravljavci zavarovanih območij, bo projekt *lifelineMDD* okrepil sodelovanje z vzpostavitvijo medsektorske platforme ključnih deležnikov in skupno bazo znanja. Projekt *lifelineMDD* gre s sodelovanjem še korak naprej, saj prehaja s skupnega načrtovanja na skupno znanstveno delo in pilotno izvajanje terenskih del.

Federal Ministry
Republic of Austria
Agriculture, Regions
and Tourism

IMPRESSUM

Fotografije: G. Šafarek, A.Koren, T. Törnar, M. Podgorelec, B.Erg, P.Rauch, S.Sobočan, M.Dragović, WWF Austria
Izdela: WWF Adria, 2020.
Oblikovanje: Tomislav Turković
Izdaja: 450 izvodov
Natisnila založba: Eurograf, februar 2021

Projekt *lifelineMDD* sofinancira Evropska unija preko transnacionalnega programa Podonavje (sklad ESRR in IPA). Projekt se je začel 1. julija 2020 in bo trajal do 31. decembra 2022. Celotna vrednost projekta znaša 2.987.789,19 EUR, razdeljena med 12 projektnih partnerjev. Ta projekt je financiran s strani Avstrijskega ministrstva za kmetijstvo, regije in turizem (BMLRT) z namenom podpore in razvoja biosfernega rezervata UNESCO-MAB Mura-Drava-Donava.

Oseba za stik: Kerstin Böck, vodja projekta, WWF Avstrija, kerstin.boeck@wwf.at
www.interreg-danube.eu/lifelinemdd
Facebook, Instagram: [lifelinemdd](https://www.facebook.com/lifelinemdd) #lifelinemdd

Živi um

Lokalna podpora je za uspešno izvedbo obnovitvenih ukrepov ključnega pomena. Z izvajanjem inovativnih pristopov se bo okrepilo razumevanje pomena naravne rečne pokrajine za ljudi in naravo. Lokalne skupnosti bodo imele priložnost, da se **aktivirajo za svoje reke**, spoznajo njihovo dinamiko ter povezljivost z izobraževalnimi in različnimi prostovoljnimi dejavnostmi, kot npr. čiščenje strmih brežin za gnezdenje ptic, odstranjevanje nasipov in drugi neposredni vključevalni ukrepi.

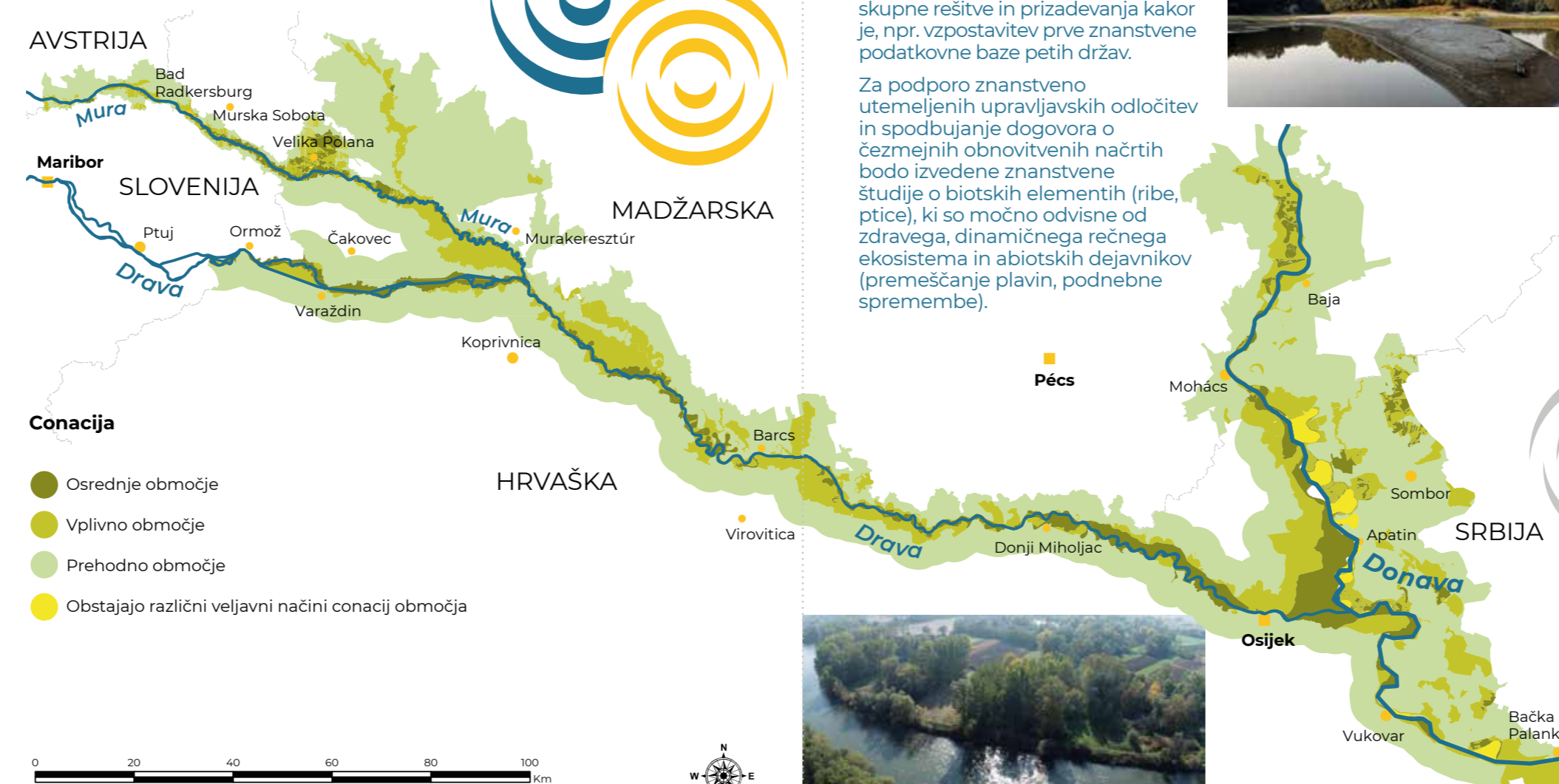
Pristop **izobraževanja vodnikov "train the trainer"** zagotavlja dolgoročno izmenjavo znanja tako, da v izobraževalne dejavnosti vključuje učitelje, mlade in vodnike na področju izobraževanja o naravi. Usposabljanje bo vključevalo izkustvene didaktične ter pedagoške metode in orodja ter vzpostavilo splošne vodstvene spretnosti pedagogov.

Prva akademija za proučevanje narave **TBR MDD Nature Academy** v okviru RIVERS'COOL Velika Polana bo lokalni skupnosti ponudila priložnost učenja o naravi v naravi. Izobraževalni program bo osredotočen na biotsko raznovrstnost in ekološko povezanost v TBR MDD ter koristi, ki so jih deležni ljudje, ker ju ohranjajo.

Pet-državni biosferni rezervat "Mura-Drava-Donava" (TBR MDD)*

* Avstrija, Slovenija, Hrvaška, Madžarska in Srbija so predale nominacijo aprila 2020

Žive reke

Reke Mura, Drava in Donava tvorijo življenjsko pomembno povezavo čezmejnega biosfernega rezervata Mura-Drava-Donava (TBR MDD). Ta 700 kilometrov dolg edinstveni rečni koridor je znan po svoji bogati biotski biodiverziteti in raznolikih habitatih, hkrati pa je tudi pod velikimi obremenitvami zaradi sprememb, ki jih povzroča človek. Da bi ohranili to povezavo, so potrebne skupne rešitve in prizadevanja kakor je, npr. vzpostavitev prve znanstvene podatkovne baze petih držav.

Za podporo znanstveno utemeljenih upravljaljskih odločitev in spodbujanje dogovora o čezmejnih obnovitvenih načrtih bodo izvedene znanstvene študije o biotskih elementih (ribe, ptice), ki so močno odvisne od zdravega, dinamičnega rečnega ekosistema in abiotskih dejavnikov (premeščanje plavin, podnebne spremembe).

Vsi rezultati znanstvenih študij, bodo tako zbrani v enem **sinteznem poročilu**, ki bo zajemalo ugotovljene izzive in rešitve. Slednje bodo pripravljena podlaga za skupno **strategijo obnove rek**, to je zavezo k izboljševanju rečnih ekosistemov na osnovi znanosti.

Živo sodelovanje

Obnova rek v čezmejnem rečnem koridorju, kot npr. TBR MDD, lahko predstavlja izziv, zlasti kadar sodelovanje med različnimi sektorji in čezmejno sodelovanje ni zadostno. Eden od glavnih ciljev projekta *lifelineMDD* je torej **krepitev čezmejnega medsektorskega sodelovanja** na področju varstva narave in upravljanja voda ter razvoj celostne strategije obnove rek TBR MDD. Glavni stebri za doseganje tega so: skupni učni proces, znanstvene študije, pilotni obnovitveni ukrepi in izmenjava izkušenj.

Trije pilotni obnovitveni projekti rek služijo kot primeri skupnega učenja. Umeščeni na različne tipe rek in z obravnavo različnih načinov izboljšanja povezljivosti, nudijo odlične praktične primere za čezmejno medsektorsko učenje, načrtovanje in skupen pregled rezultatov na terenu.

Avstrijska Mura: Izboljšanje ponovne povezave starih rečnih rokavov

Slovenska Mura: Razširitev rečne struge in mobilizacija lateralnih usedlin.

Biosferni rezervat Bačko Podonavje: Izboljšanje upravljanja in zadrževanja voda na poplavnem območju in meandrih

Strategija obnove rek TBR MDD vključuje sintezno poročilo z znanstvenimi študijami in **zbirko orodij za obnovo rek**, ustrezne najsodobnejše ukrepe za različne ekološke tipe rek in povzema skupne načrte za prihodnja obnovitvena dela v TBR MDD.

Da bi zagotovili dolgotrajno medsektorsko sodelovanje in uspešno izvajanje strategije obnove reke TBR MDD z namenom boljše zaščite in obnove ekološke povezanosti na področju rečnega koridorja, bo razvit potencialni okvir za **programe deležnikov**. Cilj skupnih prizadevanj in močnejšega vključevanja deležnikov s pomočjo formalnih ali neformalnih mrež je zagotoviti sodelovanje na način, ki presega trajanje projekta.

